

**Αγγελοκαρχαρίες και
Ερασιτέχνες Αλιείς:
Οδηγός Καλών Πρακτικών**

Ο οδηγός αυτός δημιουργήθηκε για τους ερασιτέχνες αλιείς

-αλιείς, υποβρύχιοι κυνηγοί και σκάφη αναψυχής.

Οι αγγελοκαρχαρίες κάποτε αποτελούσαν κοινό είδος στη Μεσόγειο, αλλά ο πληθυσμός τους έχει μειωθεί δραματικά τα τελευταία εκατό χρόνια. Οι κύριες απειλές τους είναι η παρεμπόδιση αλιεία από τράτες, δίχτυα και παραγάδια βυθού καθώς και η συνολική υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων τους. Στη λεκάνη της Μεσογείου βρίσκονται τρία είδη αγγελοκαρχαριών: η Ακανθορίνα (*Squatina aculeata*), η Ματορίνα (*Squatina oculata*), ο Αγγελοκαρχαριός (*Squatina squatina*). Η Ελλάδα φαίνεται να είναι ένα σημαντικό καταφύγιο και για τα 3 είδη αγγελοκαρχαριών καθώς εντός των Ελληνικών υδάτων έχουν συγκεντρωθεί πολλές καταγραφές τους, ιδιαίτερα στο Αιγαίο.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΙΕΙΣ

Οι Αγγελοκαρχαρίες είναι προστατευόμενα είδη και απαγορεύεται η αλίευσή τους

Οι Αγγελοκαρχαρίες κατατάσσονται ως Κρισίμως Κινδυνεύοντες σύμφωνα με την Κόκκινη Λίστα Απειλούμενων ειδών της IUCN και απαγορεύεται να διατηρούνται επί του σκάφους, να μεταφορτώνονται, να εκφορτώνονται, να μεταφέρονται, να αποθηκεύονται, να πωλούνται, να εκτίθενται ή να διατίθενται προς πώληση, σύμφωνα με τον Κανονισμό Συμβουλίου (ΕΕ) 2015/2102. Επιπλέον, στο μέτρο του δυνατού, αν αλιευτούν παρεμπιπτόντως πρέπει να ελευθερωθούν αμέσως ζωντανοί και χωρίς τραυματισμούς.

Δείτε τις καλές πρακτικές που προτείνει ο οδηγός

Ο παρών οδηγός, δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Angel Shark Project: Canary Islands σε συνεργασία με ερασιτέχνες αλιείς και μεταφράστηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Ενίσχυση της Προστασίας των Αγγελοκαρχαριών στο Νότιο Αιγαίο», για την ασφαλή απελευθέρωση των αγγελοκαρχαριών σε περίπτωση τυχαίας σύλληψης.

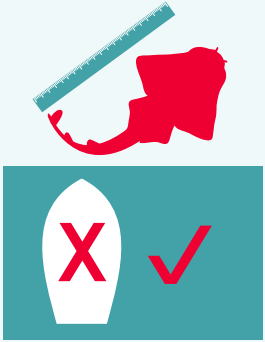

Αναφέρετε οποιαδήποτε τυχαία σύλληψη

Μπορείτε να αναφέρετε άτομα αγγελοκαρχαριών στον χάρτη παρατηρήσεων ώστε να βοηθήσετε την διατήρηση του είδους www.angels sharkproject.com/map

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΑΓΓΕΛΟΚΑΡΧΑΡΙΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΥΧΑΙΑΣ ΣΥΛΛΗΨΗΣ

Οι αγγελοκαρχαρίες δεν αποτελούν είδη στόχοι για την αλιεία καθώς προστατεύονται, και σκοπός του οδηγού είναι η μείωση της θνησιμότητάς τους σε περίπτωση που αλιευτούν τυχαία και η εξασφάλιση της επιβιώσής τους μετά την απελευθέρωση.

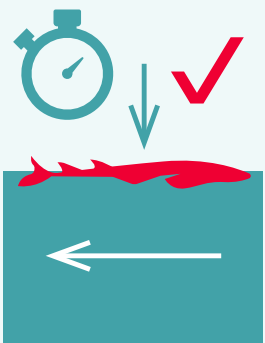
1. Απαγκίστρωση

Καταγράψτε το μέγεθος και το φύλο του καρχαρία. Οι αρσενικοί καρχαρίες έχουν δυο γονοπόδια (μακριές προεξοχές) πίσω από τα εδρικά πτερύγια.

Οι καταγραφές με στοιχεία όπως το μήκος και το φύλο, βοηθούν στην κατανόηση της δομής του πληθυσμού τους.

Απαγκιστρώστε τον αγγελοκαρχαρία μέσα στο νερό από το πλαϊνό μέρος του σκάφους. Εάν είναι αδύνατο να αφαιρεθεί το αγκίστρι, κόψτε την πετονιά όσο πιο κοντά στο αγκίστρι γίνεται.

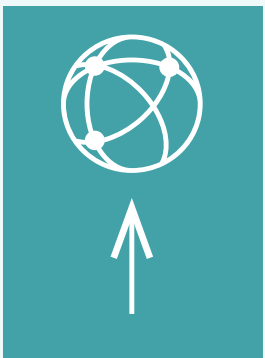
Ο λόγος που προτείνεται η απαγκίστρωση μέσα στο νερό είναι γιατί έτσι δεν τραυματίζονται τα εσωτερικά όργανα.

2. Απελευθέρωση

Απελευθερώστε τον καρχαρία όσο το δυνατόν γρηγορότερα μετά την απαγκίστρωσή του. Βάλτε τον καρχαρία στη θάλασσα κόντρα ρεύμα του νερού.

Αυτό αναγκάζει την εισχώρηση οξυγόνου στα βράγχια του καρχαρία ώστε να μπορεί να κολυμπήσει γρήγορα μακριά.

3. Καταγραφή

Καταγράψτε την τυχαία σας σύλληψη καρχαρία στο <https://sites.zsl.org/angelsharks/> ή στο info@isea.com.gr

Οι καταγραφές αυτές θα χρησιμοποιηθούν για την καλύτερη κατανόηση και διατήρηση των αγγελοκαρχαριών.

Συμβουλές για τον εξοπλισμό αλιείας

Χρησιμοποιείτε πάντα κυκλικά αγκίστρια από ορείχαλκο χωρίς αρπάδι.

Κατ' αυτόν τον τρόπο μειώνεται η πιθανότητα αγκίστρωσης εσωτερικών οργάνων έτσι ώστε να είναι ευκολότερο να αφαιρέσετε το αγκίστρι από τον καρχαρία.

Χρησιμοποιήστε μια ισχυρή πετονιά.

Κατ' αυτόν τον τρόπο μειώνεται η πιθανότητα να σπάσει η πετονιά και ο καρχαρίας να παρασύρει τον εξοπλισμό.

Χειρισμός (ΜΟΝΟ εάν είναι απαραίτητο)

Ποτέ μην κρατάτε τον καρχαρία από την ουρά, τα πτερύγια ή τις βραγχιακές σχισμές. Πρέπει να υποστηρίξετε την κάτω πλευρά του καρχαρία.

Κατ' αυτόν τον τρόπο υποστηρίζονται τα ζωτικά όργανα και μειώνεται η πιθανότητα τραυματισμού.

Ανεβάστε στο σκάφος (ΜΟΝΟ εάν είναι απαραίτητο)

Όλες οι αλληλεπιδράσεις με τους καρχαρίες θα πρέπει να ελαχιστοποιηθούν. Εάν χρειάζεται να ανέβει ο καρχαρίας στο σκάφος για την ασφαλή απομάκρυνση του αγκιστρίου, χρησιμοποιήστε μια μεγάλη αποχή. Ποτέ μην χρησιμοποιείται γάντζο.

Κατ' αυτόν τον τρόπο υποστηρίζονται τα ζωτικά όργανα και μειώνεται η πιθανότητα τραυματισμού.

Τοποθετήστε τον σε μια δροσερή, βρεγμένη και μαλακή επιφάνεια (π.χ. σε μια βρεγμένη πετσέτα). Τοποθετήστε μια πετσέτα βρεγμένη με θαλασσινό νερό πάνω από τα μάτια.

Κατ' αυτόν τον τρόπο ο καρχαρίας παραμένει ήρεμος και ακίνητος.

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΑΓΓΕΛΟΚΑΡΧΑΡΙΩΝ

- Περισσότερο δραστήριοι την νύχτα
- Βρίσκονται σε μεγαλύτερη αφθονία σε αμμώδη βυθούς, ιδιαίτερα κοντά σε υφάλους

Κατανομή

Υπάρχουν σποραδικοί πληθυσμοί αγγελοκαρχαριών στη Μεσόγειο θάλασσα, αλλά η Ελλάδα και ιδιαίτερα το Νότιο Αιγαίο και οι βόρειες ακτές της Κρήτης αποτελούν κρίσιμες περιοχές για αυτά τα είδη.

Περιοχές αναπαραγωγής

Δεν υπάρχουν στοιχεία για περιοχές αναπαραγωγής στην Ελλάδα.

Αναπαραγωγή

Προτίμηση υποστρώματος

Οι αγγελοκαρχαρίες προτιμούν την άμμο αλλά μπορεί να βρεθούν και σε βραχώδη βυθούς.

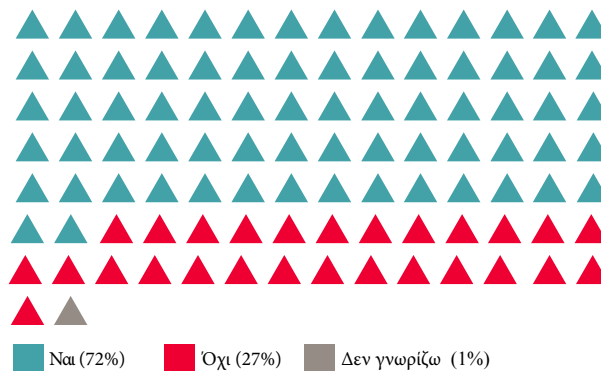
Η περίπτωση των Κανάριων Νήσων

Το Angel Shark Project: Canary Islands, από το 2015 δουλεύει σε συνεργασία με τους ερασιτέχνες αλιείς στα Κανάρια νησιά για τη διατήρηση των αγγελοκαρχαριών, με τους παρακάτω βασικούς στόχους:

- Ευαισθητοποίηση για την σημασία των Κανάριων νήσων για τους αγγελοκαρχαρίες
- Επισήμανση της τρέχουσας κατάστασης των αγγελοκαρχαριών και την σημασία της διατήρησης του είδους
- Επεξήγηση για το πώς πρέπει να κινηθεί κάποιος εάν γίνει τυχαία σύλληψη ενός αγγελοκαρχαρία

Αποτελέσματα ερωτηματολογίων μετά τις δράσεις εκπαίδευσης:

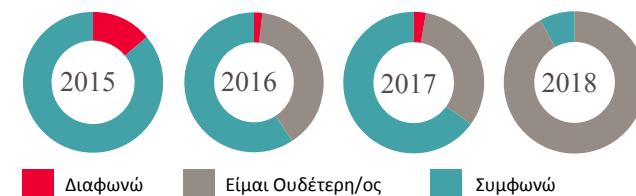
Πιστεύετε ότι ο καρχαρίας αυτός είναι σπάνιος/ βρίσκεται σε κίνδυνο?

Τρόποι με τους οποίους πρέπει να κρατηθεί ένας καρχαρίας αν πιαστεί:

Οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους μπορεί να κρατηθεί ένα ψάρι μπορούν να επηρεάσουν την θνησιμότητα του όταν απελευθερώνεται:

ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΑΓΓΕΛΟΚΑΡΧΑΡΙΩΝ

Υπάρχουν 3 είδη αγγελοκαρχαριών στη Μεσόγειο θάλασσα

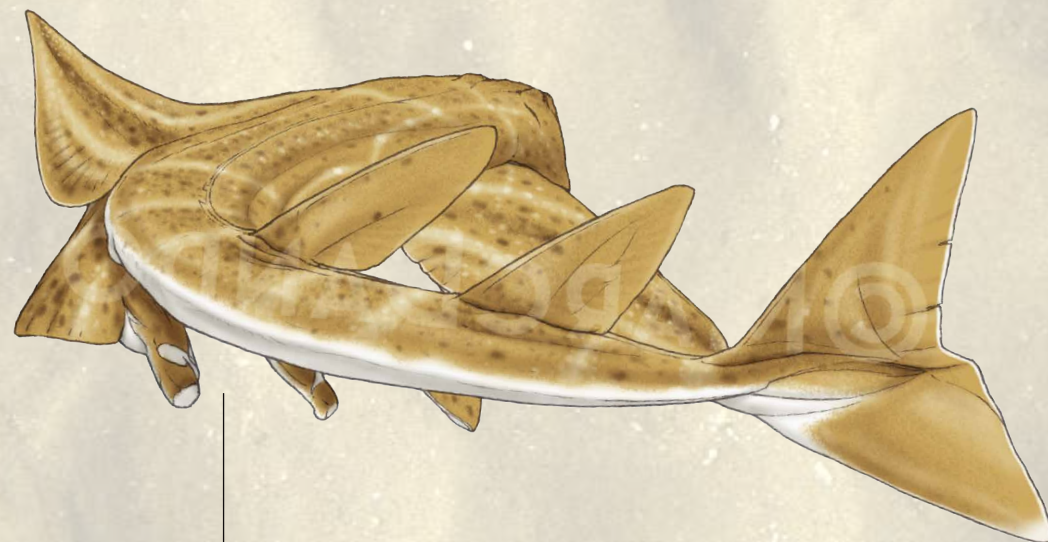
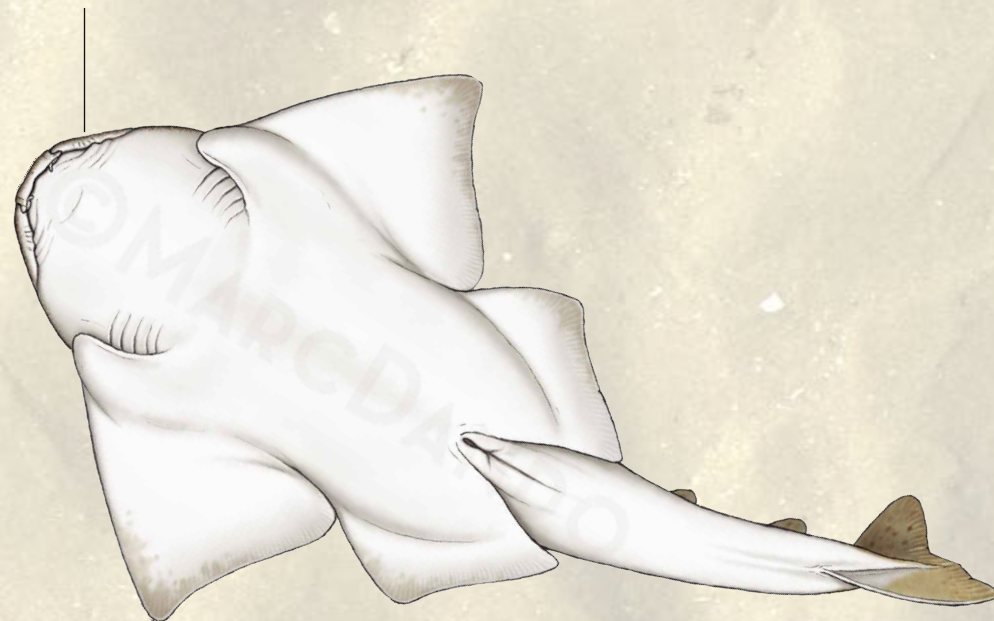
- Αγγελοκαρχαρίας (*S. squatina*)
- Ματορίνα (*S. oculata*)
- Ακανθορίνα (*S. aculeata*)

Βενθικό είδος, το οποίο προσαρμόζεται καλά στο περιβάλλον του μέσα από την εξαιρετική ικανότητά του να καμουφλάρεται και να θάβεται στην άμμο, έτσι ώστε να μην ανιχνεύεται από θηρευτές ή τη λεία του.

Και τα 3 είδη αγγελοκαρχαριών βρίσκονται στην Ελλάδα.

Έχουν καταγραφεί σε βάθος 200 μέτρων και μέγιστο συνολικό μήκος 2,4 μ.

Νωτοκοιλιακά πεπλατυσμένο σχήμα με τελικό στόμα, το οποίο βοηθά στο να το ξεχωρίζουμε από είδη σαλαχιών.

Μπορείτε εύκολα να διακρίνετε τη διάφορα των φύλων από τα γονοπόδια (μόνο τα αρσενικά έχουν γονοπόδια). Αυτό είναι πιο δύσκολο να παρατηρηθεί σε νεαρούς αγγελοκαρχαρίες διότι τα γονοπόδια είναι λιγότερο ανεπτυγμένα.

ΚΑΡΧΑΡΙΕΣ ΚΑΙ ΒΑΤΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αυτό το έγγραφο επικεντρώνεται στους αγγελοκαρχαρίες, αλλά ενθαρρύνουμε τους αλιείς να το χρησιμοποιήσουν για οποιοδήποτε άλλο είδος καρχαρία ή βάτου που μπορεί να πιασουν κατά λάθος κατά τη διάρκεια της αλιείας - τα είδη που συναντώνται πιο συχνά αναφέρονται παρακάτω.

Το πρόγραμμα Angel Shark Project δεν προωθεί τη στοχευμένη αλιεία καρχαριών ή σαλαχιών.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΙΔΗ:

Σαπουνάς ή Καρχαρίας Προσκυνητής

Αγγλική ονομασία: Basking Shark

Λατινική ονομασία: *Cetorhinus maximus*

Συνολικό μήκος: Μέγιστο: 1.520 εκ. Κοινό: 700 εκ.

Εύρος βάθους: Μέγιστο: 2.000 μ., συνήθως 0–2.000 μ.

Γονιμότητα: Δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την αναπαραγωγή του αλλά υποθέτοντας ότι αυτό το είδος αναπαράγεται όπως οι υπόλοιποι λαμνοειδείς καρχαρίες, κυφορεί έχοντας μια μεμονωμένη ωοθήκη η οποία περιέχει πολύ μεγάλο αριθμό μικρών αυγών.

ENDANGERED
EN

© iSea

Γλάυκος ή Μπλε Καρχαρίας

Αγγλική ονομασία: Blue Shark

Λατινική ονομασία: *Prionace glauca*

Συνολικό μήκος: Μέγιστο: 400 εκ. Κοινό: 335 εκ.

Εύρος βάθους: Μέγιστο: 1.000 μ., συνήθως 1–220 μ.

Γονιμότητα: Ζωοτόκα, placental. 4–135 (συνήθως 15-30) μικρά μετά από περίοδο κύησης 9-12 μηνών. Μέγεθος κατά τη γέννηση 35–44 εκ.

CRITICALLY
ENDANGERED
CR

© iSea

Ρυγχοκαρχαρίας

Αγγλική ονομασία: Shortfin Mako

Λατινική ονομασία: *Isurus oxyrinchus*

Συνολικό μήκος: Μέγιστο: 445 εκ. Κοινό: 270 εκ.

Εύρος βάθους: Μέγιστο: 750 μ., συνήθως 100–150 μ.

Γονιμότητα: Ωοτόκα. 4–25 (συνήθως 10–18) μικρά μετά από κύηση 15-18 μηνών. Μέγεθος κατά τη γέννηση μεταξύ 60 και 70 εκ.

CRITICALLY
ENDANGERED
CR

10

© iSea

Εξαβράγχιος ή Εξακαρχαρίας

Αγγλική ονομασία: Bluntnose Sixgill Shark

Λατινική ονομασία: *Hexanchus griseus*

Συνολικό μήκος: Μέγιστο: 1.80 μ.

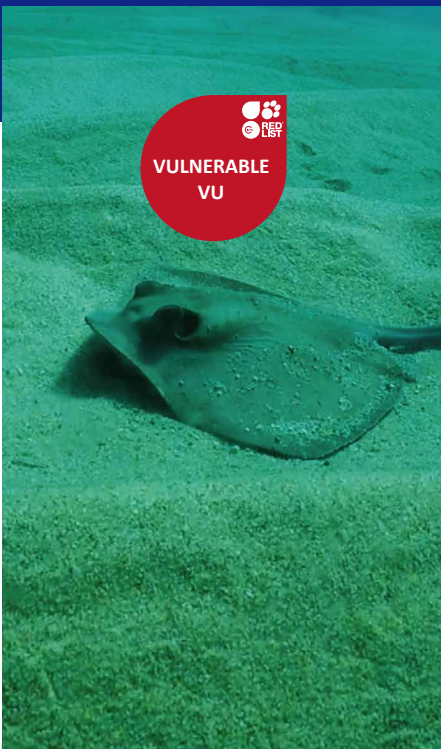
Εύρος βάθους: Μέγιστο: 2.500 μ., συνήθως 1–2.500 μ.

Γονιμότητα: Ζωοτόκα. 47–108 μικρά. Μέγεθος κατά τη γέννηση 65–74 εκ.

LEAST
CONCERN
LC

11

© iSea

VULNERABLE
VU

Βατοτρυγόνα

Αγγλική ονομασία: Common Stingray

Λατινική ονομασία: *Dasyatis pastinaca*

Συνολικό μήκος: Μέγιστο: 64 εκ. πλάτος και 250 εκ. συνολικό μήκος.

Εύρος βάθους: Μέγιστο: 200 μ., συνήθως 20–35 μ.

Γονιμότητα: Ωοτόκα, 4–9 μικρά. Το μέγεθος κατά τη γέννηση κυμαίνεται μεταξύ 11,22 και 13,15 εκ. σε πλάτος.

© ISea

CRITICALLY ENDANGERED
CR

Πλατυσέλαχο

Αγγλική ονομασία: Spiny Butterfly Ray

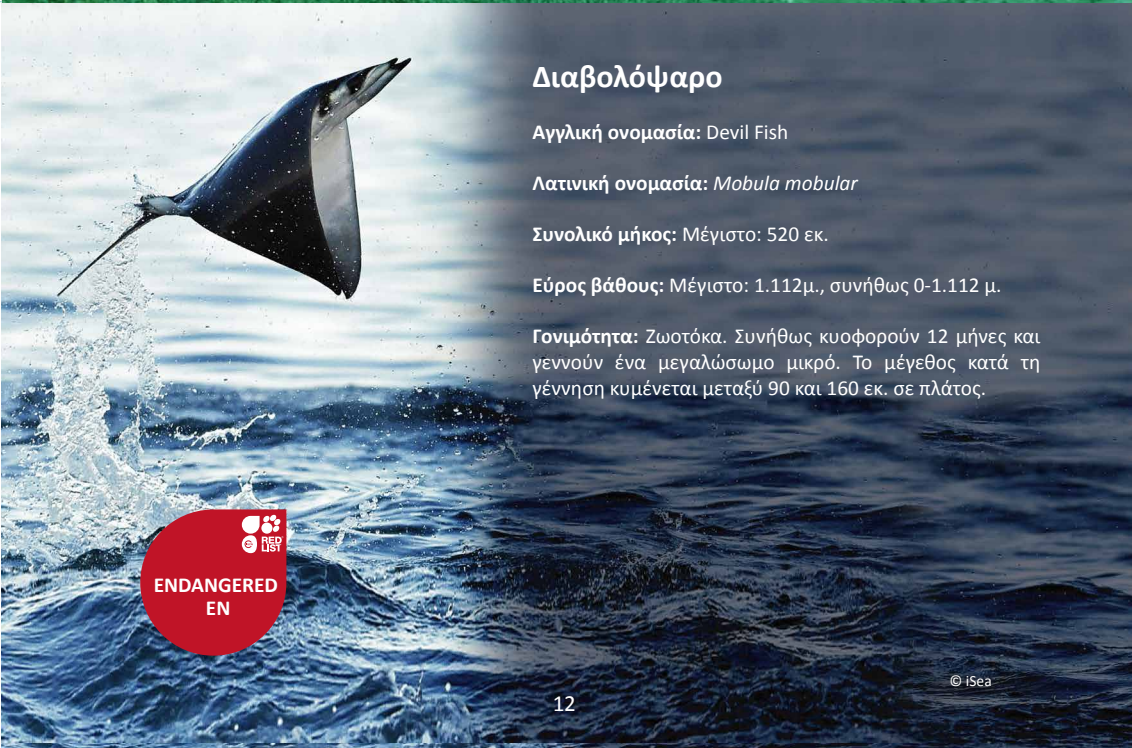
Λατινική ονομασία: *Gymnura altavela*

Συνολικό μήκος: Μέγιστο: 400 εκ. πλάτος, συνήθως: 200 εκ. πλάτος

Εύρος βάθους: Μέγιστο: 100 μ., συνήθως 0-40 μ

Γονιμότητα: Ωοτόκα. 1-6 μικρά μετά από περίοδο κήσης 4-9 μηνών. Το μέγεθος κατά τη γέννηση είναι μεταξύ 38 και 45 εκ. σε πλάτος.

© ISea

ENDANGERED
EN

Διαβολόψαρο

Αγγλική ονομασία: Devil Fish

Λατινική ονομασία: *Mobula mobular*

Συνολικό μήκος: Μέγιστο: 520 εκ.

Εύρος βάθους: Μέγιστο: 1.112μ., συνήθως 0-1.112 μ.

Γονιμότητα: Ζωοτόκα. Συνήθως κυοφορούν 12 μήνες και γεννούν ένα μεγαλώσωμο μικρό. Το μέγεθος κατά τη γέννηση κυμαίνεται μεταξύ 90 και 160 εκ. σε πλάτος.

© ISea

CRITICALLY ENDANGERED
CR

Ρυγχαετόψαρο

Αγγλική ονομασία: Bull Ray

Λατινική ονομασία: *Aetomylaeus bovinus*

Συνολικό μήκος: Μέγιστο: 222 εκ. πλάτος, συνήθως: 150 εκ. πλάτος

Εύρος βάθους: Μέγιστο: 150 μ., συνήθως 0-60 μ.

Γονιμότητα: Ωοτόκα. Περίοδος κήσης περίπου 6 μήνες με 3-7 μικρά. Το μέγεθος κατά τη γέννηση είναι 45 εκ. σε πλάτος.

© ISea

Τα πνευματικά δικαιώματα των φωτογραφιών που δεν αναφέρεται ο φωτογράφος ανήκουν στον Michael Sealy

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΣ

Shark
Conservation
Fund

ΕΤΑΙΡΟΙ

